

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte

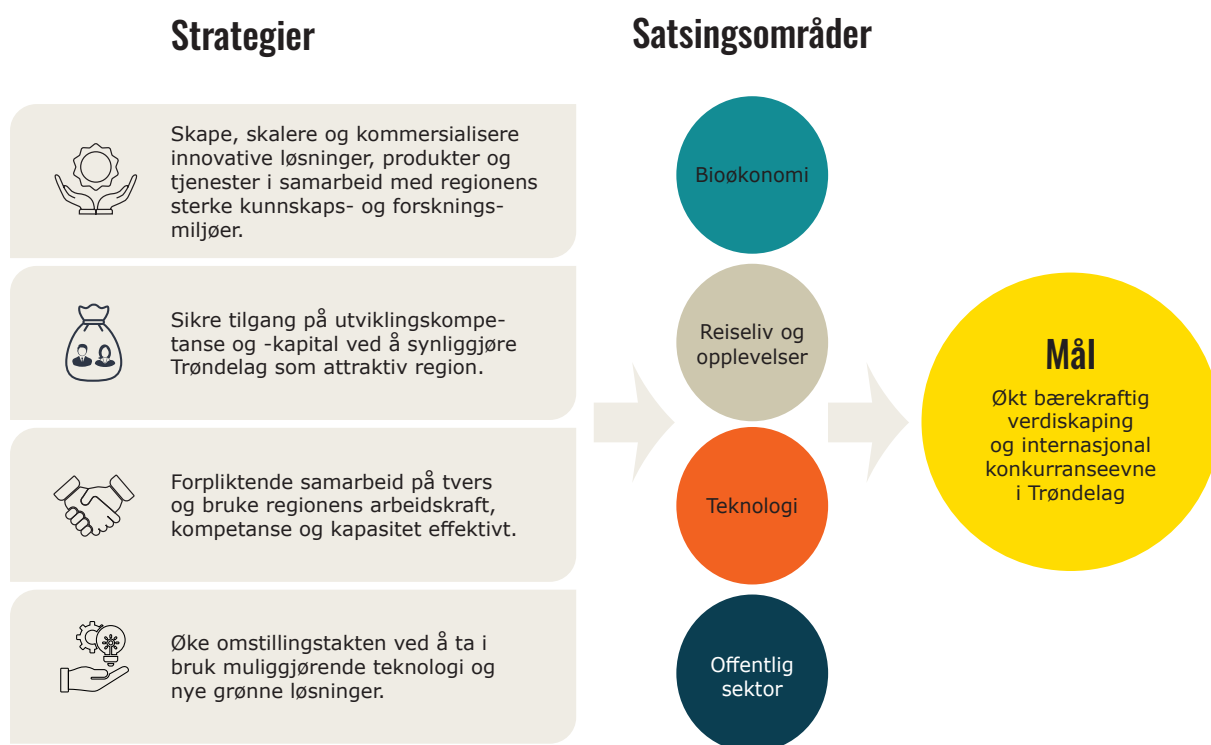
REGIONAL PLAN FOR VERDISKAPING I TRØNDELAG 2026-2037

HANDLINGSPROGRAM 2026-2029

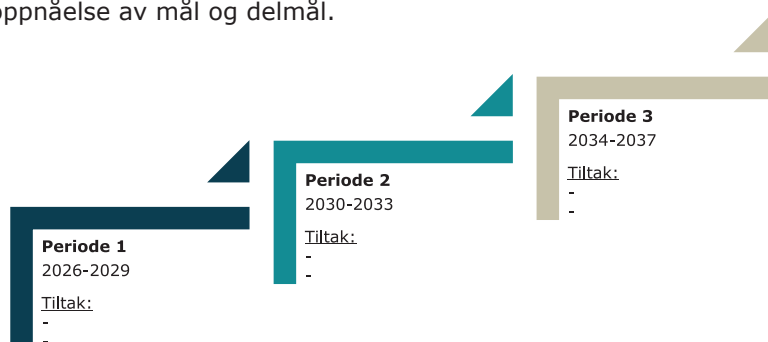
INNLEDNING

Handlingsprogrammet beskriver tiltak som skal gjennomføres for å nå mål og delmål i Regional plan for verdiskaping 2026-2037. De fire strategiene som gir retning i arbeidet og legges også til grunn for gjennomføring av tiltakene.

I tråd med Håndbok for det regionale plansystemet har handlingsprogrammet for Verdiskapingsplanen en tidshorisont på 4 år.

Figuren under, med tre handlingsprogramperioder, viser sammenhengen og tenkingen som over 12 år skal bidra til oppnåelse av mål og delmål.

SATSINGSOMRÅDENE

Satsingsområdene er vår spissede satsing, der Trøndelag har særlige styrker, fortrinn og muligheter. Målet om økt bærekraftig verdiskaping og internasjonal konkurranseevne i Trøndelag skal nås gjennom strategiene og delmålene for satsingsområdene.

Tiltakene står ikke i prioritert rekkefølge og nummereringen representerer ikke prioritet.

Bioøkonomi

I 2037 er

Trøndelag en ledende region i utvikling av bioøkonomien.

Biomasseressursene benyttet som råstoff til økt verdiskaping i sirkulære verdikjeder, både som grunnlag for ny industriutvikling og videreutvikling av eksisterende næring.

Produksjonsarealene på sjø og land benyttet til bærekraftig vekst innen reindrift, jordbruk, skogbruk, havbruk og fiskeri.

Trøndelag styrket i selvforsyningssevnen basert på egne ressurser fra sjø og land.

Tiltak 2026-2029

1. Styrke kunnskapen om de biobaserte næringene i det grønne skiftet, og legge til rette for rekruttering gjennom nye utdanningsløp, likestilling, inkludering og mangfold.
2. Mobilisere til økt fleksibilitet i bruk av energi og nett gjennom utvikling av lokale energiløsninger.
3. Bidra til utvikling av bærekraftige førkilder for å møte sektorenes framtidige proteinbehov.
4. Utvikle og kommersialisere nye biobaserte produkter
5. Utvikle nye forretningsmodeller og sirkulære verdikjeder for effektiv utnyttelse av lokalt restråstoff.
6. Følge opp *Kunnskapsgrunnlag arealbruk* for å ivareta biosektorenes behov for arealer til produksjon av fornybar biomasse.
7. Utvikle gode modeller for bærekraftig utnyttelse og sambruk mellom ulike interesser, med overlappende arealbruk, for å bidra til å sikre vekstmulighetene for de biobaserte næringene.
8. Styrke totalberedskapen gjennom lokal produksjon, foredling og bruk av viktige varer og produkter basert på lokalt råstoff, som f.eks. energi, mat og trevarer.

Reiseliv og opplevelser

I 2037 er

Trøndelags fortrinn som mat- og kulturregion, med trønderske råvarer og mattradisjoner som viktig element, sentralt for opplevelsesutviklingen

Bærekraft et kjennetegn for trøndersk reiseliv og opplevelser

Trøndelags opplevelser mer internasjonalt synlig og andelen internasjonale besøk har økt

Trøndelag en opplevelsesregion der kreativ teknologi bidrar til unike opplevelsesprodukter

Tiltak 2026-2029

Opplevelsesprodukter:

1. Stimulere til næringsrettet utvikling innen pilgrimsvandring og vikinghistorie i tett kobling med mat og matopplevelser
2. Legge til rette for utvikling av samisk opplevelsesnæring gjennom samhandling mellom regionens virkemiddelapparat og sørsamiske aktører og miljøer
3. Utvikle og konkretisere innholdet i konseptene fra scenario 2030 Opplevelsesnæring Trøndelag; trønderske gjestebud, trønderske underverk og trøndersk naturglede

Bærekraft:

4. Heve kompetansen om og utvikle praksis innen bærekraftig besøksforvaltning
5. Styrke kommunenes rolle i og forståelse for reisemålsledelse

Internasjonalt:

6. Avklare felles kriterier som skal legges til grunn for internasjonale markedsføringen av reiseliv og opplevelser i Trøndelag.
7. Videreutvikle de regionale oppdragene innenfor mat og reiseliv i tråd med ny kunnskap og vedtatte prioriteringer.
8. Koble store arrangementene tettere til opplevelsestilbudet
9. Etablere tettere samarbeid med andre fylker og regioner for produktutvikling og internasjonal synlighet

Kreativ teknologi:

10. Teste og utvikle formidling og synlighet med bruk av kreativ teknologi
11. Legge til rette for at miljøer innenfor kreativ teknologi videreutvikles i Trøndelag

Teknologi

I 2037 er

Trøndelag en ledende region i Europa på teknologiutvikling

Trøndelag en viktig internasjonal leverandør av bærekraftige teknologiske løsninger

Trøndelag en foretrukket region for vekstkraftige teknologiselskap

Tiltak 2026-2029

Energi- og Industriteknologi:

1. Styrke tverrsektorielle samarbeid for utvikling og kommersialisering av trøndersk energi- og industriteknologi.
2. Legge til rette for, og synliggjøre at trøndersk forskning, kunnskap og teknologi brukes i utviklingen av og omstillingen av industrien.

Forsvars-, sikkerhets- og beredskapsteknologi:

3. Bidra til at trøndersk næringsliv utvikler eksisterende og ny teknologi, som kan brukes til både sivile og militære formål.
4. Styrke samarbeidet mellom trønderske aktører og Forsvaret for økt bruk av trøndersk teknologi i den totale beredskapen.

Havrom og romteknologi:

5. Synliggjøre Trøndelag sine unike testinfrastrukturer og mobilisere til at aktører i og utenfor regionen tar disse i bruk.
6. Styrke koblingen mellom regionale, nasjonale og internasjonale FOUI-miljøer, klynger og næringsliv.
7. Utvikle og forbedre prosesser som gir raskere overgang fra idé til kommersialisering og skalering av havrom- og romteknologi.

Helse- og velferdsteknologi:

8. Involvere offentlig sektor tidlig i utviklingsløp for å utvikle relevant teknologi som kan løse utfordringer innenfor helse- og velferdstjenestene.
9. Styrke samarbeidet mellom regionale initiativ og koble disse opp mot nasjonale satsinger.

Offentlig sektor

I 2037

Har kommunene i Trøndelag en tydelig og forsterket innsats på å tilrettelegge for næringsutvikling

Mobiliserer offentlig sektor til å forske, teste og ta i bruk innovasjon i samarbeid med FOU-miljø og næringsliv

Tiltak 2026-2029

1. Etablere et program for å utvikle bærekraftige samarbeidsstrukturer mellom kommunene som tilrettelegger for næringsutvikling og relevante samarbeidspartnere

Det tematiske utgangspunktet for tiltaket er kommunens rolle som tilrettelegger for næringsutvikling gjennom kommunal planlegging, tilgang på boliger, kompetanseutvikling, kommunale tjenester og attraktive lokalsamfunn. Aktuell aktivitet under tiltaket er videreutvikling av fylkeskommunens planveiledning, utvikling av arenaer for erfaringsdeling og utvikling av konkrete samarbeidsprosjekter. Aktiviteten må ses i sammenheng med aktivitet rettet mot kommunene også i de andre satsingsområdene. Programmet må i tillegg ses i sammenheng med de tematiske satsingene.

Programmet skal i tillegg bygge videre på erfaringene med samarbeid fra de ulike distriktssatsingene i Trøndelag. Programmet skal bidra til en god overgang fra målretta og tidsavgrensa distriktssatsinger til mer langsiktige samarbeidsstrukturer og arbeidsmåter som skal bidra til økt utviklingskapasitet i både distriktskommuner og øvrige kommuner i Trøndelag. Programmet skal bidra til at innsatsen mot kommunene fra samarbeidspartnere regionalt og nasjonalt bli mer samordnet og koordinert.

2. Videreutvikle samarbeidet for forskning, innovasjon og kompetanseutvikling i offentlig sektor

Ulike aktører i Trøndelag har ulike roller og virkemidler for forskning, innovasjon og kompetanseutvikling for å støtte opp om offentlig sektor og kommunenes fornyings- og innovasjonsarbeid. For å styrke omstillingstakten i offentlig sektor, er det behov for å koordinere innsatsen.

Innkjøpsprosesser er gode utgangspunkt for å tenke nytt om produkter og løsninger. Innkjøpsprosesser krever god dialog med næringslivet/tilbydere og en oversikt over de mulighetene som finnes. Innovative offentlige anskaffelser blir derfor en viktig del av dette tiltaket.

Digitalisering og ny teknologi er viktige drivere for fornying og innovasjon i offentlig sektor generelt og i kommunale oppgaver og tjenester spesielt, og bør være del av arbeidet under dette tiltaket. Tiltaket må ses i sammenheng med alle de tre foreslåtte temasatsingene.

TEMATISKE SATSINGER

I fireårsperioden skal Trøndelag utvikle tre satsinger med målrettet og tverrsektoriell innsats. Dette er tema som aktørene i verdiskapingsarbeidet i Trøndelag har løftet frem som særskilt viktige å jobbe med i de kommende årene:

- Offentlige anskaffelser
- Framtidens arbeidskraft
- Forskningsbasert innovasjon og konkurransekraft

For å oppnå mer innenfor de utvalgte temaene vil vi samle ressurser, kompetanse og tiltak fra flere aktører, satsingsområder og fagretninger. I praksis vil dette bety at de tematiske satsingene følges opp med et sett av tiltak.

Offentlig anskaffelser

I handlingsprogramperioden skal det arbeides frem og gjennomføres en tematisk satsing på offentlige anskaffelser. Satsingen skal løfte kompetansen hos kommuner og næringsliv, slik at offentlige anskaffelser brukes som et kraftfullt verktøy for innovasjon, tjeneste- og næringsutvikling i Trøndelag.

Arbeidet med å etablere en slik satsing skal bygge på det som gjøres gjennom FOAT, og identifisere tiltak hvor aktørene involvert i verdiskapingsarbeidet kan bidra til å forsterke og utvide dette samarbeidet.

Aktuelle tiltak under temasatsingen kan være:

- Kartlegging av nettverk og behov innenfor temaet offentlige anskaffelser hos aktører i Trøndelag
 - Behovene for kompetanseheving i kommunene, og særskilt de minste kommunene
 - Det å sette flere lokale og regionale bedrifter i stand til å levere tilbud og inngå i samarbeid med det offentlige som kunde.
 - Tilrettelegging for mer dialog mellom kommuner og aktuelle leverandører
-

Fremtidens arbeidskraft

I handlingsprogramperioden skal det arbeides frem og gjennomføres en tematisk satsing på fremtidens arbeidskraft. Denne skal synliggjøre arbeidet som gjøres i Trøndelag og bidra til at flere kommer i arbeid slik at vi kan møte fremtidens behov for arbeidskraft.

Satsingen skal bygge videre på arbeid som er gjort eller gjøres, og identifisere tiltak som kan bidra til å forsterke en tverrsektoriell innsats på fremtidens arbeidskraft. Arbeidet skal ses i sammenheng med handlingsprogram for regional kompetansestrategi.

Aktuelle tiltak under temasatsingen kan være:

- Kartlegging av satsinger, prosjekt og nettverk rettet mot elev, student, utenforskap og integrering i samarbeid med relevante aktører
- Identifisere glippsoner med behov for målrettet satsing
- Synliggjøre arbeidsmulighetene som finnes i Trøndelag
- Styrke koblingen mellom utdanning og arbeidsliv
- Øke mulighetene for samarbeid mellom nye arbeidstakere og bedrifter/kommuner gjennom å øke kompetansen blant de som skal ta i mot

Forskningsbasert innovasjon og konkurransekraft

I handlingsprogramperioden skal det arbeides frem og gjennomføres en tematisk satsing på FoUI. Satsingen skal bidra til å opprettholde et høyt ambisjonsnivå for FoUI i Trøndelag, og skal mobilisere og kvalifisere arbeidsliv til nasjonale og internasjonale programmer.

TrønderLaget skal bidra til å løse tverrsektorielle og samfunnskritiske utfordringer innenfor planens innsatsområder – og bidra til å styrke næringslivets omstillings – og konkurransekraft.

Aktuelle tiltak under temasatsingen kan være:

- Sikre lavterskel virkemidler for mobilisering og kvalifisering
 - Stimulere til økt privat investering i FoUI
 - Bidra til å utvikle og synliggjøre sterke næringsmiljøer, klynger og nettverk.
 - Utvikle eksisterende og nye samarbeidsmodeller mellom akademia og arbeids- og næringslivet
 - Legge til rette for kommersialisering, skalering og eksport
 - Videreutvikle det regionale innovasjonssystemet, herunder samarbeid, rolleavklaring, koblingsfunksjoner og strategisk virkemiddelbruk
-

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjälte